

על ייאוש, תקווה ומליחה

על הסליחה / בסאם ערמין

את מה שקרה.

המסאחה והתסאח בין בני البشر من أعمق وإنبل الصفات الإنسانية ، ومن المعروف ان التسامح من شيم الكرماء والأقوياء ، فالعفو عند المقدرة ، اما التسامح والعفو في حالة الضعف والخضوع فانه يسمى استسلام وتنازل، فإذا كنت قادر على الصبح فاضف الى قدرتك هذه الصفة النبيلة والتي تضيف قوة وجمال للانسانية.

המסלחנות והסובלנות בין בני האדם הנן התכונות האנושיות הכי עמוקות והכי אצילות, הרי ידוע כי הסובלנות מאפיינת את הנדיבים והחזקים ונאמר "החנינה בעת חזקה", ולא בעת חולשה, שאז מחילה זו תהיה כניעה וויתור אם איננה מעמדה חזקה, ואם אתה יכול למחול ולסלוח אז תוסיף תכונה אצילה זו אל החזקות שלך ואשר מוסיפה יותר חוזקה ויופי לאנושות.

אתמה ששקרה.

המסאחה והתסאח בין בני البشر من أعمق وإنبل الصفات الإنسانية ، ومن المعروف ان التسامح من شيم الكرماء والأقوياء ، فالعفو عند المقدرة ، اما التسامح والعفو في حالة الضعف والخضوع فانه يسمى استسلام وتنازل، فإذا كنت قادر على الصبح فاضف الى قدرتك هذه الصفة النبيلة والتي تضيف قوة وجمال للانسانية.

המסלחנות הננה דרך חיים ובדרגה הראשונה אתה עושה זאת למען עצמך, צריך לזכור תמיד שאנו בני אדם, ושהאחרים הם החיות אשר חסרות להן תכונות אנושיות אלו. הסובלנות מאפשרת לך להתבונן בעתיד בתקווה ובאופטימיות ומשחררת אותך מתסבוכות השנאה והפחד של העבר. מה שהיה היה, זכותנו ללמוד ולזכור את העבר, אולם עלינו להשתחרר מכלא העבר ולהמשיך ליצירת העתיד.

אתמה ששקרה.

המסאחה והתסאח בין בני البشر من أعمق وإنبل الصفات الإنسانية ، ومن المعروف ان التسامح من شيم الكرماء والأقوياء ، فالعفو عند المقدرة ، اما التسامح والعفو في حالة الضعف والخضوع فانه يسمى استسلام وتنازل، فإذا كنت قادر على الصبح فاضف الى قدرتك هذه الصفة النبيلة والتي تضيف قوة وجمال للانسانية.

המסלחנות הננה יכולתך לחון, משמעות החנינה בשפה הערבית הננה מחיקת כל סממני והשלכות העבר, המשמעות מחילה והחנינה למי שקיפה אותך ולשכוח את אשר עולל לך ולא להשאיר סימנים שמאפשרים חזרה אל העבר, אולם הדרגה הנבוהה של החנינה הננה הצדקה, דהיינו, לעזור ולהושיט יד למי שהציק לך וקיפח אותך וזאת לאחר שתחון אותו. לא תצליח למחול לאף אחד לפני שאתה מוחל לעצמך בראשונה, ולהכיר בכך, שלא היית יכול לשנות

אתמה ששקרה.

המסאחה והתסאח בין בני البشر من أعمق وإنبل الصفات الإنسانية ، ومن المعروف ان التسامح من شيم الكرماء والأقوياء ، فالعفو عند المقدرة ، اما التسامح والعفو في حالة الضعف والخضوع فانه يسمى استسلام وتنازل، فإذا كنت قادر على الصبح فاضف الى قدرتك هذه الصفة النبيلة والتي تضيف قوة وجمال للانسانية.

המסלחנות הננה יכולתך לחון, משמעות החנינה בשפה הערבית הננה מחיקת כל סממני והשלכות העבר, המשמעות מחילה והחנינה למי שקיפה אותך ולשכוח את אשר עולל לך ולא להשאיר סימנים שמאפשרים חזרה אל העבר, אולם הדרגה הנבוהה של החנינה הננה הצדקה, דהיינו, לעזור ולהושיט יד למי שהציק לך וקיפח אותך וזאת לאחר שתחון אותו. לא תצליח למחול לאף אחד לפני שאתה מוחל לעצמך בראשונה, ולהכיר בכך, שלא היית יכול לשנות

إلى إخوتي وأخواتي	לאחי ואחיותי
أبناء محفل الأكرم	בני מסדר הכאב
أخوية الشوق	אחוות הגעגוע
تعرض صفحا	מציעה סליחה
عن محادثات ضائعة	על שיחות מוחמצות
عن إحتضانات بقيت عالقة بأطراف الأصابع	על חיבוקים שנתרו תלויים בקצות האצבעות
عن كلمات لم تُنطق	על מילים שלא נאמרו
وتلك التي قبلت	ועל אלה שכן
عندما ظننا أن لدينا سنواتٍ إلى الأبد للتصحيح	כשחשבנו שיש שנות נצח לתקן
لمُسامحة كل من يطلب	מוכרת מחילה לכל דורש
عن كل «لو كنتُ»	על כל 'אם רק הייתי'
«لو منعت» «لو حافظتُ»	'לו אסרתי' 'לו שמרתי'
عن لو أُنِي لو هو	על לו אני לו הוא
تحرر من علاقات الألم	שחרור מעלוקות הכאב
ومن شاري عصارة القلب	מכל שֹׁתֵי תמצית הלב
سامح سامح سامحكم	מחול מחול מחול לכם
وكررُوا من بعدي أيضا	חזרו אחרי גם כן
هذا الصوت يخلو فقط	הרף. הקול הזה רק מרוקן
خذوا الصفح الرقيق	מלו כפרה חומלת
على شظايا الفرح على ضحكة تسللت من الباب	על רסיסי שמחה על צחוק שהתגנב בעד הדלת
على لحظة شتات فكري	על רגע של הסח הדעת
على كمين بكاء غير متوقع	על מארב של בכי לא צפוי
سُمحتم، مُنعتم، انتهكتم	הותר הוסר הופר לכם
الاذن مُعطى	הרשות נתונה
أنا وهو انقذنا	אני והו הושיענא
يمكن السماح	אפשר לסלוח
للحظة الاستنشاق والاسترخاء	לרגע רק לנשום ולהרפות
مسموح، ببطء، أن تعود وتعيش.	מותר, לאט, לשוב לחיות.

רחלי פרנקל

שאלות למחשבה • מבין מילותיה של רחלי פרנקל על מה היא מצרה
שעיכב את האפשרות לסלוח בעיניה? • מה מדרבן בעיניה את הסליחה?

נידאל עותמאן / מנהל המטה למאבק בגזענות בישראל

חשבתי רבות על "ונסלח", ושאלתי את עצמי, אם אני בשל למלח, שהרי מליחה מחייבת בשלוח, תבונה, הכלה, הרבה אהבה או יותר נכון אהבה בעיצומה, מליחה מחייבת תהליך שמאחה את הפצעים, או לפחות מתחיל בהכרה באחריות האחר לפצעים שלי והכרה שלי ולו באחריותי החלקית על הפצעים שלי ואולי גם בהכרה באחריות חלקית שלי לפצעי של האחר. בעודי חושב נזכרתי בשירה של המשורר הפלסטיני הגדול סמיח אלקאסם מכפר ראמה בגליל שהלך לעולמו לפני כשנה, נזכרתי במילותיו של אלקאסם שמבקש מרוצחו להשתמש בכרטיסי הנסיעה שמצא בכיסיו ולנסוע אל השלום.

نضال عثمان، مدير ائتلاف مناهضة العنصرية في اسرائيل

فكرت ملياً بكلمة «ونصالح»، سألت نفسي ان كنت قد نضجت الى حد المسامحة؟، اذ ان المسامحة تستلزم النضوج والحكمة والاحتواء والكثير من الحب، لا بل الحب بأعلى درجاته. المسامحة تحتاج الى صبرورة تشفي جروحنا او على الاقل تبدأ باعتراف الاخر بالمسؤولية عن جراحي واعترافي انا نفسي ولو بمسؤوليتي الجزئية عن جراحي ولربما ايضا اعترافي بجزئية مسؤوليتي عن جراح الاخر. وانا افكر تذكرت قصيدة الشاعر الفلسطيني الكبير سميح القاسم ابن قرية الرامة الجليلية الذي رحل عنا قبل حوالي العام، تذكرت كلمات القاسم وهو يتوسل من قاتله ان يستعمل تذاكر السفر التي وجدها في جيبه وليستعملها بالسفر نحو السلام!.

תזכר ספר	בְּרִטִים נְסִיעָה - סְמִיחַ אֶל-קֶאסֶם
وعندما أُقْتل في يومٍ من الأيام	וּבְאִישׁר אֶהְרַג בְּאֶחַד הַיָּמִים
سَيَعْتُرُ القاتل في جيبی	הַרוֹצֵחַ וּמְצָא בְּכִסִּי
على تذاكر السفر	בְּרִטִים נְסִיעָה:
واحدة الى السلام	הָאֶחָד אֶל הַשְּׁלוֹם הַ
واحدة الى الحقول والمطر	הַשָּׁנִי אֶל נְשֵׁם וְשָׁדוֹת
واحدة الى ضمائر البشر	וּבְרִטִים שְׁלִישִׁי אֶל מְצַפּוֹן בְּנֵי הָאָדָם.
ارجوك ألا تهمل التذاكر	אָנָּה, רוֹצְחֵי הַיָּקָר,
يا قاتلي العزيز	אֵל תִּשְׁכַּח אֶת הַבְּרִטִים,
ارجوك ان تسافر	אֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ לְנִסֵּעַ

להיפגש פנים בפנים / מלילה הלנר-אשד

אנו חיים בתוך הסכסוך הישראלי-פלסטיני במציאות שבה לבבות הפכו קשים מרוב פחד. ימי ההתעוררות מזמינים אותנו בעת הזו למצוא דרך למפגש פנים בפנים של פלסטינים אמיתיים. לא מפגש עם פלסטינים כרעיון והפשטה אלא עם בני אדם בשר ודם ורוח. רק במפגש החי עם הפנים, עם המראה והקול והסיפור של בני אדם זולתי אני שבה ומתעוררת להכרה של היותינו כולנו בני אדם הברואים בצלם אלהים. המפגש הוא המקום של הקשב, הנראות והפגיעות, והוא המרחב המייצר מקום לזעם ולפחד כמו גם לסליחה, לתקווה ולשמחה.

זהו המעשה שאנחנו בארגון היסולחני מנסים ליצור במפגשים בין ישראלים ופלסטינים כבר שנים רבות. כל מפגש כזה בינינו נוגע בלבבות ולא מתיר להם להתקשח ולהתאבן.

בזוהר יש רעיון תמונתי שכזה שהכוונות והמעשים השליליים או הרדומים שלנו לאורך השנה יוצרים קליפה, אבנית שכזו על הלבבות שלנו ועל לב העולם. ההתעוררות שלנו בימי הסליחות באה לרופף ולסדוק שריונות, קליפות ומחיצות של פחד ושנאה, חשד וניכור ולתת לאור שבנו ולאור האלהי להאיר.

אברהם אביהם של ישמעאל ויצחק זכה מן האל בברכה היפה מכולן 'יְהוָה יִרְכָּה' כלומר הוא עצמו, אופן מציאותו בעולם יהיה ברכה.

יהי רצון שכולנו, צאצאי אברהם, נסיר בימים אלו טיין מליבותינו ונזכה ולו במעט באפשרות להיות ברכה ולהביא ברכה לכל בני האדם עמם אנו חיים על האדמה הזו.

اللقاء وجها لوجه - مليلا هيلنر - أشيد

نعيش في الصراع الإسرائيلي - الفلسطيني في واقع تحوّلت فيه القلوب متحجرة من شدة الخوف. تستدعينا أيام الاستفاقة في هذا الوقت بالذات للعثور على طريق للقاء وجها لوجه مع الفلسطينيين الحقيقيين. ليس الالتقاء بالفلسطينيين كمجرد فكرة مبسطة وإنما بالبشر لحما ودما وروحا. فقط بهذا اللقاء المباشر بالوجه، الشكل، الصوت، ورواية البشر أمثالي، أعود الى الاعتراف بأننا جميعا بشر خلقنا على شكل ربنا وصورته. اللقاء هو مكان للإصغاء، للظهور وقابلية الأذى، إنه الحيز الذي يخلق مكانا للغضب والخوف ولكن أيضا للمسامحة، للامل، وللفرح.

هذا هو العمل الذي نحاول في تنظيم «الصّلحة» خلقه في اللقاءات بين الإسرائيليين والفلسطينيين منذ سنين طويلة. كل لقاء كهذا بيننا يمس القلوب ولا يسمح لهم بالتصلّب والتحجّر.

في كتاب «زوهار» هناك فكرة صورية تشير الى أن نوايانا وأفعالنا السلبية أو النائمة على طول العام تخلق قشرة، قشرة حجرية نوعا ما على قلوبنا وعلى قلب العالم. وتأتي استفاقتنا في أيام المسامحة لأجل تخفيف وصدع دروع، قشور، وحواجز الخوف، الكراهية، التشكيك، والنفور، والسماح للنور الرباني في داخلنا أن يَشع.

حظي إبراهيم، والد اسماعيل واسحاق بأجمل مباركة من الرب. «لتكن مباركا» أي هو ذاته، وجوده في هذا العالم سيكون بركة.

لتكن رغبتنا جميعا أبناء سلالة إبراهيم أن نزيل في هذه الأيام الطين من قلوبنا ونحظى ولو قليلا بامكانية أن تكون بركة وأن نجلب البركة لكل بني البشر الذين نعيش معهم في هذه المعمورة.

שאלות למחשבה • מה הפיתרון בעיני מלילה לבעיית השנאה והמרחק?
• האם אתם מסכימים עמה?